

2010-08-13

511-5912-10
1267-220

Vår referens

Miljöavdelningen
Johan Johnmark
040 - 25 25 54

Enligt Sändlista

Fastställande av skötselplan för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön i Höör kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen fastställer att skötselplanen, daterade den 13 augusti 2010, för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön i Höör kommun skall gälla tills vidare.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen har arbetat fram ett förslag till skötselplan för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön i Höör kommun. Naturreservatet bildades den 13 augusti 2010. Förslaget har remissbehandlats.

Skäl för beslut

Länsstyrelsen skall, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) enligt miljöbalken m.m, fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 2

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén och Johan Johnmark, föredragande.

Per-Magnus Åhrén

Johan Johnmark

fastställande av skötselplan

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Plusgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 55	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 55	5050-3739		

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

BESLUT

2010-08-13

2(2)

511-5912-10
1267-220

Bilagor:

Skötselplan för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön

Hur man överklagar

Skötselplan för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön

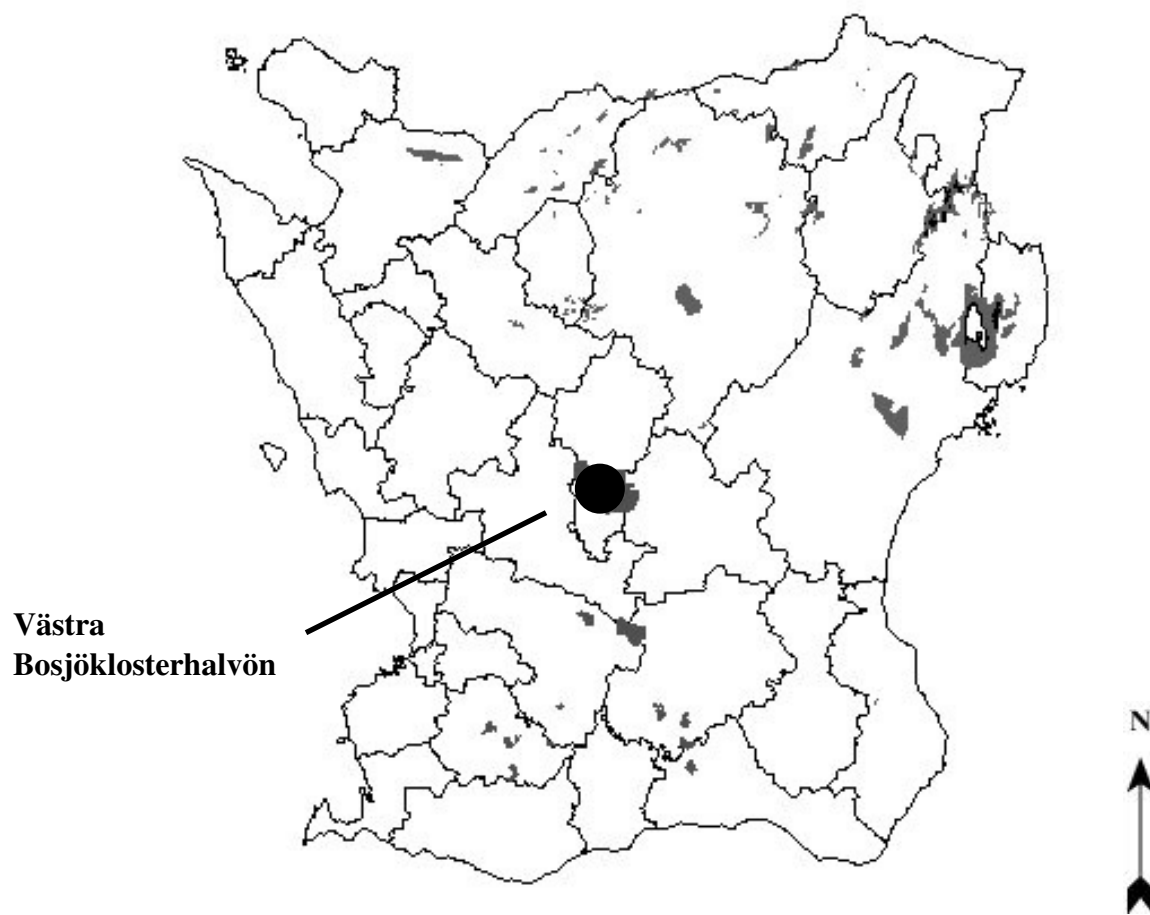
Höör kommun
Skåne län

www.lansstyrelsen.se/skane

Miljöavdelningen
Johan Johnmark

Diarienummer	511-5912-10
Beslutsdatum:	2010-08-13
Titel:	Skötselplan för naturreservatet Västra Bojöklosterhalvön
Utgiven av	Länsstyrelsen i Skåne län
Författare:	Johan Johnmark
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Skåne Län Miljöavdelningen 205 15 MALMÖ Tfn: 040-25 20 00 http://www.lansstyrelsen.se/skane
Copyright:	Innehållet i denna rapport får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källan
Layout:	Länsstyrelsen i Skåne län
Tryckt:	Länsstyrelsen i Skåne län 2010
Omslagsbild:	Örtrik ädellövskog, Johan Johnmark

Översiktskarta med kommungränser och områdets läge Skala cirka 1:1000 000.

Innehållsförteckning

1 Syftet med naturreservatet.....	6
2 Beskrivning av området.....	7
2.1 Administrativa data	7
2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning	8
2.3 Områdets bevarandevärden.....	12
2.3.1 Geovetenskapliga bevarandevärden	13
2.3.2 Biologiska bevarandevärden.....	13
2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden.....	13
2.3.4 Intressen för friluftslivet	13
3 Planerad markanvändning och skötsel.....	14
3.1 Övergripande bevarandemål	14
3.2 Generella åtgärder	14
3.3 Skötselområden	14
4 Mål och åtgärder för skötselområden.....	14
4.1 Skötselområde Solitära ekar, cirka 7,8 hektar	14
4.1.1 Beskrivning	14
4.1.2 Bevarandemål.....	14
4.1.3 Skötselåtgärder	14
4.1.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna.....	15
4.2 Skötselområde NS-ädelövkog, cirka 23,8 hektar	15
4.2.1 Beskrivning	15
4.2.2 Bevarandemål.....	15
4.2.3 Skötselåtgärder	15
4.2.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna.....	15
4.3 Skötselområde NS-sumpskog, cirka 71,8 hektar	15
4.3.1 Beskrivning	15
4.3.2 Bevarandemål.....	16
4.3.3 Skötselåtgärder	16
4.3.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna.....	16
4.4 Skötselområde Mosse, cirka 6,1 hektar.....	16
4.4.1 Beskrivning	16
4.4.2 Bevarandemål.....	16
4.4.3 Skötselåtgärder	16
4.4.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna.....	17
4.5 Skötselområde Fuktäng alternativt Våtmark, cirka 8,1 hektar	17
4.5.1 Beskrivning	17
4.5.2 Bevarandemål.....	17
4.5.3 Skötselåtgärder	17
4.5.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna.....	17
4.6 Skötselområde Sjö, cirka 106,6 hektar	18
4.6.1 Beskrivning	18
4.6.2 Bevarandemål.....	18
4.6.3 Skötselåtgärder	18
4.6.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna.....	18
4.7 Skötselområde Högörtsäng cirka 0,1 hektar	18
4.7.1 Beskrivning	18
4.7.2 Bevarandemål.....	18
4.7.3 Skötselåtgärder	18
4.7.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna.....	18
4.7 Skötselområde Odlingsmark, cirka 13,2 hektar.....	18
4.7.1 Beskrivning	18
4.7.2 Bevarandemål.....	19
4.7.3 Skötselåtgärder	19
4.7.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna.....	19
5 Friluftsliv och turism.....	19
5.1 Allmän inledning	19
5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns	19
5.3 Information	19
5.4 Parkeringar	19

5.5 Vandrings- och ridleder	19
5.6 Renhållning och sanitära anordningar.....	20
6 Konsekvenser av klimatförändringarna	20
7 Jakt.....	20
8 Tillsyn.....	20
9 Dokumentation och uppföljning	20
9.1 Uppföljning av skötsel mål.....	20
9.2 Dokumentation av skötselåtgärder	21
9.3 Uppföljning av kostnader	21
11 Kostnader och finansiering	21
12 Källor.....	22
12.1 Kartor	22
12.2 Muntliga kontakter.....	22
13 Utdrag ur fastighetsregistret.....	23

BILAGOR:

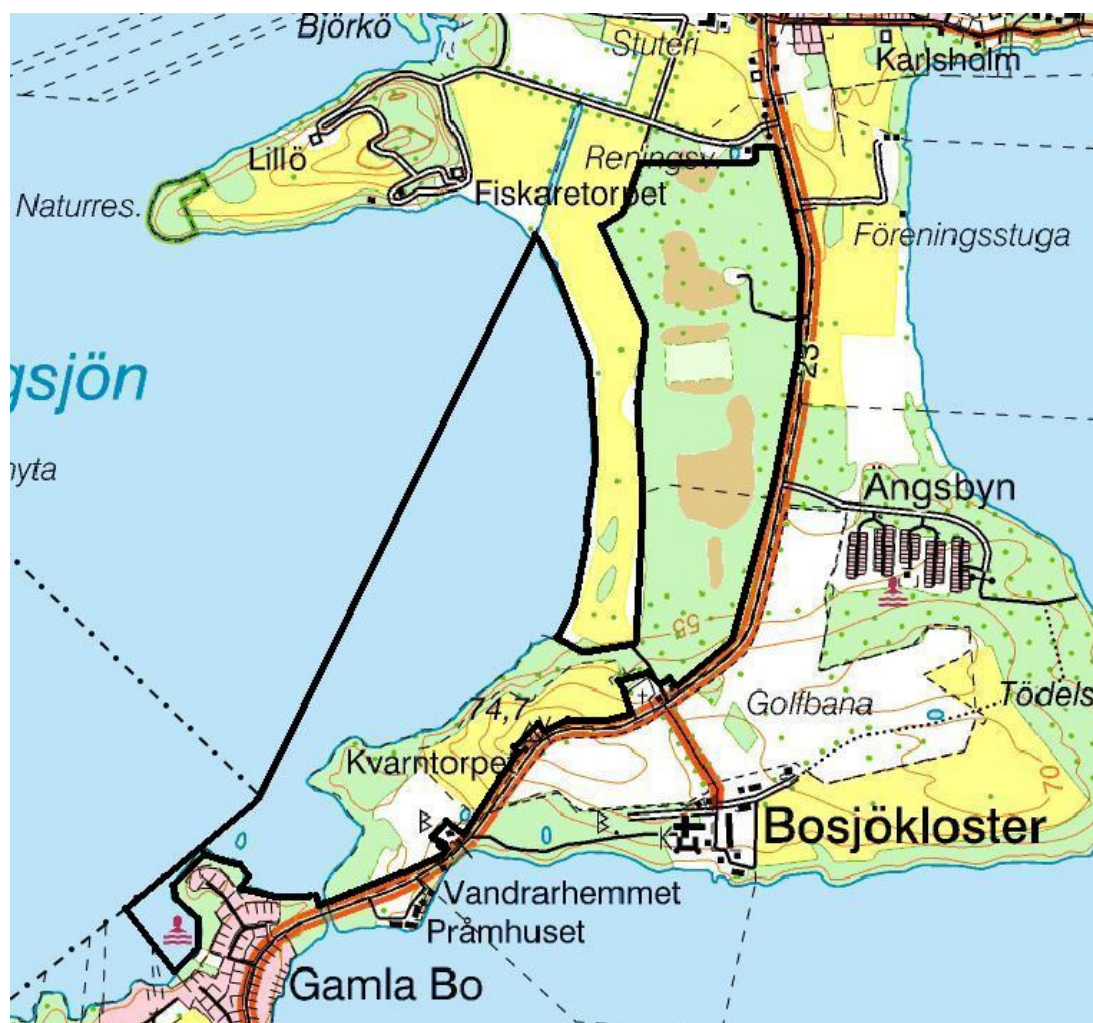
1. Skötselområden
2. Anläggningar

1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är framförallt att säkerställa ett större, centralt i Skåne liggande markområde, från exploatering och på sikt utveckla friluftslivet i området. Bevara och utveckla ädellövträds- och sumpskogsmiljöerna i området. Bevara och utveckla förutsättningarna för inom området och i omgivningarna förekommande rödlistade arter, ex läderbagge och mindre hackspett (Höörs kommunfågel). Bevara och utveckla fågellivet i västra Ringsjön samt att bevara och restaurera den kontinentala mossen.

Syftet nås genom att:

- Utnyttja naturgivna förutsättningar och under enkla former göra delar av området tillgängligt för det rörliga friluftslivet (både för vandrare och ryttare) längs markerade leder.
- Bevara och utveckla områdets ädellöv- och alluviala lövskogar,
- Bevara och nyskapa solitära ekar,
- Gynna de i området förekommande rödlistade arterna, nya kunskaper om rödlistade arter och hotade naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet.
- Bevara och restaurera den kontinentala mossen,

Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Namn	Västra Bosjöklosterhalvön
Objektnummer	1005825
Skyddsform	Naturresevat
Beslutsdatum	2010-08-05
Förvaltare	Stiftelsen OD Krooks donation M-län
Internationella åtaganden	-
Län	Skåne
Kommun	Höör
Församling/socken	Bosjökloster
Biogeografisk region	Kontinental zon
Läge	Området är beläget emellan västra Ringsjön och Riksväg 23
Gränser	Området är markerat med heldragna linjer på kartan på sidan 6.
Koordinater	X: 407213 Y: 6194070 (SWEREF 99)
Fastigheter och markägare	Bosjökloster 1:760, Stiftelsen OD Krooks donation M-län
Servitut och nyttjanderätter	Servitut och nyttjanderätterna bifogas till denna skötselplan.
Arealer	Totalt ca 237,5 ha Land ca 130,9 ha Skog ca 103,4 ha
Markslag	

EU-prioriterade naturtyper och arter: Alluviala lövskogar, som tidvis är översvämmade (91E0), Röd glada *Milvus milvus* (A074), Fiskgjuse, *Pandion haliaetus*, (A094), Spillkråka *Dryocopus martius*, (A236), Fisktärna, *Sterna hirundo*, (A193).

Rödlistade arter enligt Artdatabankens lista 2005 Funnen år Fyndplats

Insekter:

Brokig barksvartbagge (<i>Corticus fasciatus</i>)	VU	2003	solitär ek
Gulbent kamklobagge (<i>Allecula morio</i>)	NT	2003	solitär ek
Smalknäppare (<i>Procræus tibialis</i>)	NT	2003	solitär ek

Lavar:

Matt pricklav (<i>Arthonia pruinata</i>)	VU	1999	grov ek
Grå skärelev (<i>Schismatomma decolorans</i>)	NT	1999	grova ädellövträd

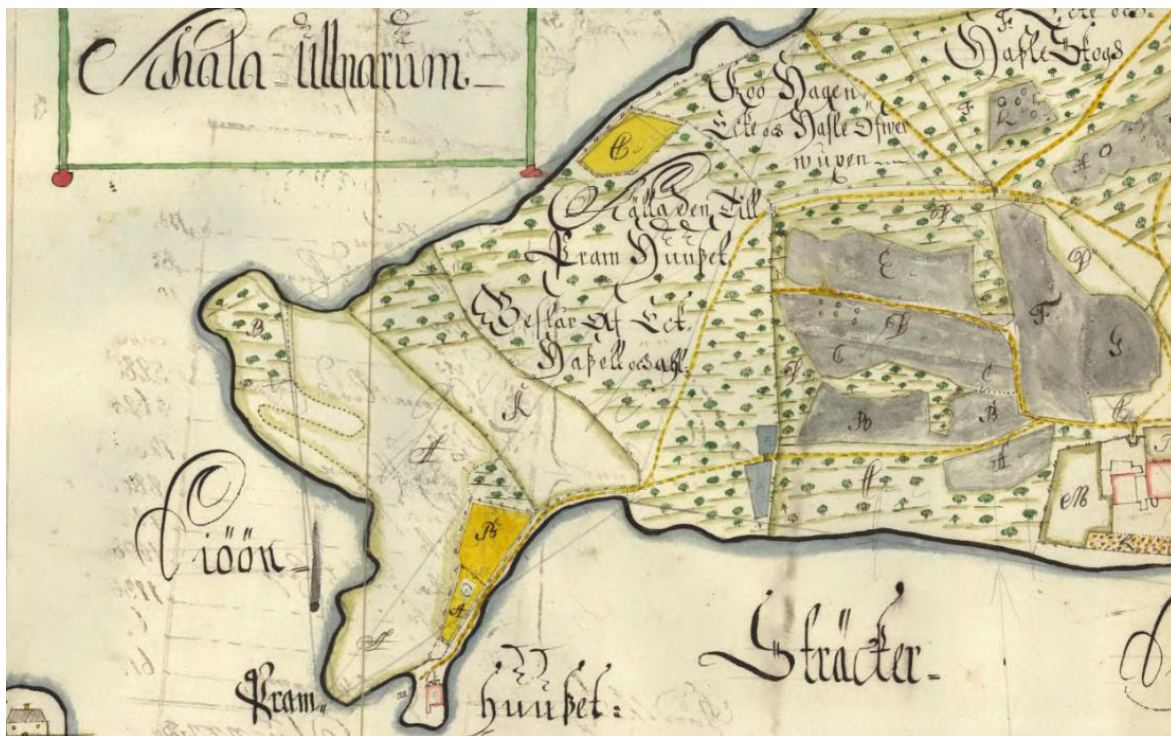
Fåglar:

Mindre hackspett (<i>Dendrocopos minor</i>)	NT	2009	sumpskogen
---	----	------	------------

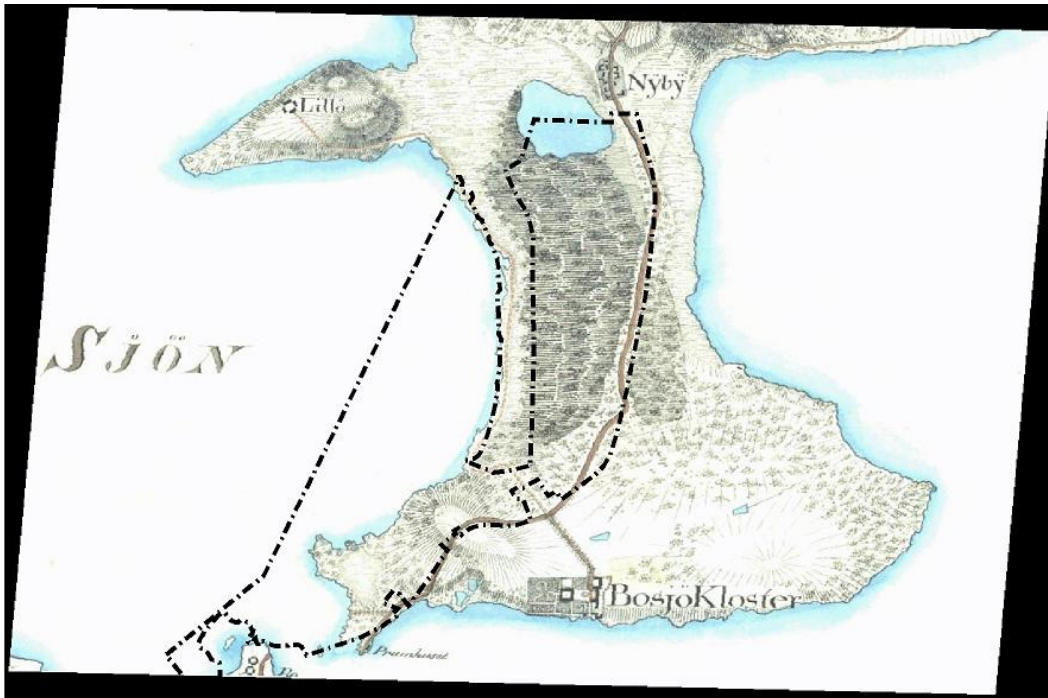
Planförfattare: Johan Johnmark

2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning

Området har utnyttjats av människan under lång tid. Tidigare har marken legat under Bosjökloster. Själva klostret, som är byggnadsminnesmärkt, ligger cirka 500 meter sydväst om naturreservatet. När Bosjökloster exakt grundades vet man inte, men på 1080-talet började Benediktinerorden uppföra sitt nunnekloster vid Ringsjön. En teckning från 1300-talet av Rosenberg, visar att klostret var omgivet av ekar. Det finns fortfarande ganska gott om gamla ekar dels vid klostret dels inom naturreservatet.

Geometrisk avmätning från år 1700. Notera att hela Möllebacken var bevuxen med hagmarksekar år 1700. En del av dessa "markerade" ekar lever fortfarande.

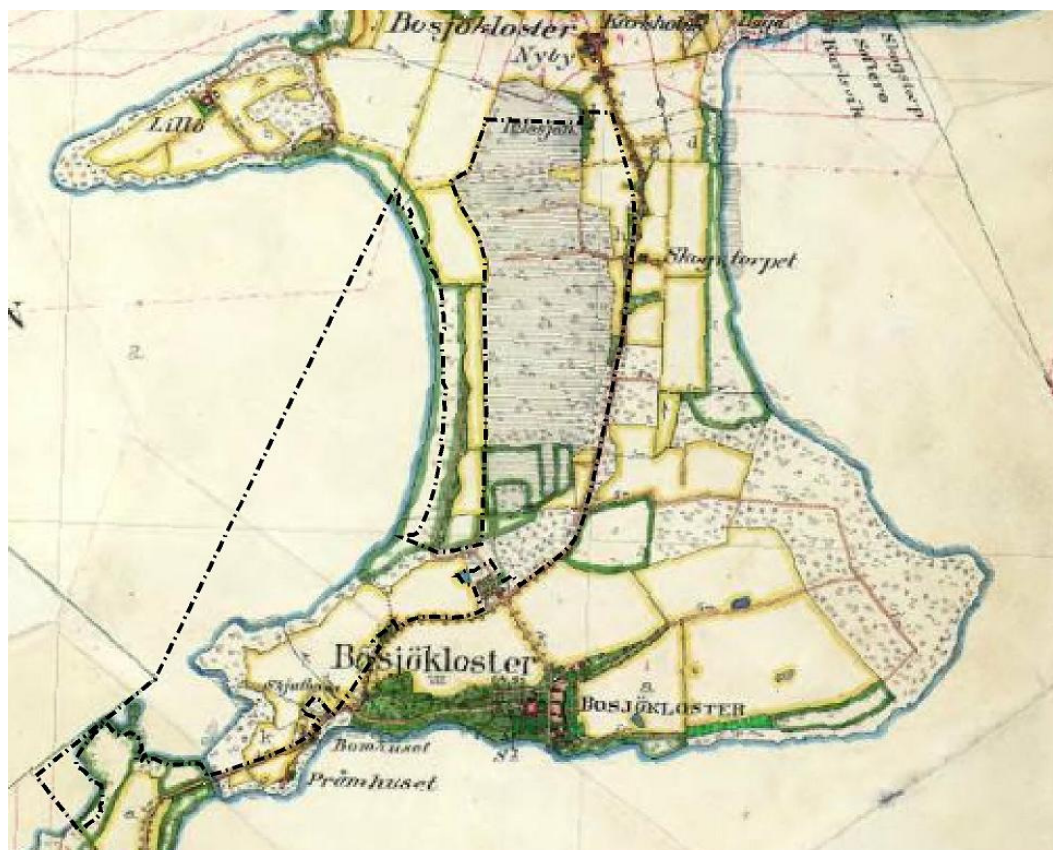
Rekognosceringskartan från åren 1812-1820. Kartan har georefererats.

Den Skånska rekognosceringskartan från åren 1812-1820 visar att utbredningen av ädellöv- och sumpskog (tidigare troligen nyttjad som skottskog) inom naturreservatet till större delen har samma utbredning som i dagsläget, med undantag av delar av den idag öppna marken i södra delen av naturreservatet som tidigare troligen var ängsmark bevuxen med ek. Några av dessa ekar finns kvar ännu idag. Särskilt intressant är att notera att det fanns en mindre sjö i naturreservatets norra del och att Ringsjön inte var sänkt. Vägsträckningen inom naturreservatet, från Bosjökloster till Lillö, finns kvar och används ännu idag. Det fanns ingen fast förbindelse till gamla Bo, denna tillkom år 1870. En kortare vägstump norr om prämhuset ut mot västra Ringsjön var omgiven av en allé. Vissa spår av denna vägstump finns kvar närmast sjön (vägstumpen ligger idag uppe på en markant vall). Här återfinns även, vad jag tolkar som kvarlämnade spårdelar av en smalspårig järnväg. Möjligen var det så att sundet var för grunt för att frakta över tyngre saker, vilka togs in denna väg.

År 1815 uppgick befolkningmängden inom församlingen till 798 personer, (Hörs församling uppgick vid samma tidpunkt till cirka 1198 personer). I Bosjöklosters församling fanns 250 hästar, 60 oxar, 300 kor, 430 ungboskap och 600 får alla i behov av bete och slåttermarker. Dagens sumpskog nyttjades säkerligen hårt genom skottskogsburk, och i dess frodigare delar även med slåtter. På generalstabskartan från år 1865 är det område som kan tolkas som skottskog på rekognosceringskartan helt öppet och nyttjades för slåtter.

Generalstabskartan 1865. Notera att Iglasjö fortfarande finns och att dagens sumpskog nyttjades som slåttermark. År 1882-83 sänktes Ringsjön.

Häradsekonomiska kartan 1910-15. Iglasjö är torrlagd, två torvlador finns söder om sjön. En smalspårig järnväg har anlagts från kyrkogården till torvtäkten. I områdets södra del har en skjutbana anlagts. Kanalen i områdets södra del grävdes år 1908. Kartan har georefererats.

Flygbild från år 1947

Flygbilden från år 1947 visar att omfattande dikningar med delvis efterföljande torvtäkt har utförts i områdets norra och centrala delar. Lägg märke till strukturen på den svagt välvda mossen i områdets centrala del.

Ortofoto från år 2007

Ortofotot från år 2007 visar en kraftig igenväxning av framförallt de tidigare dikade och utbrutna mossområdena.

2.3 Områdets bevarandevärden

Området har en delvis unik kontinuitet av grova ädellövträd. Några av Skånes grävsta ekar med rik vedfauna och många rödlistade arter finns i eller i nära anslutning till området. Totalt har påträffats ca 78 arter vedlevande skalbaggar varav 24 rödlistade. I naturreservatet har bl.a. Brokig barksvartbagge (VU och gulbent kamklobagge (NT) påträffats. I äldre ekar utanför naturreservatet har det påträffats bl.a. läderbagge (NT), kardinalfärgad rödbeck (NT) och oxtungssvamp (NT). Dessa har goda möjligheter att sprida sig in i naturreservatet.

Ädellövskogarna är av ängskaraktär med arter som bl.a. lundstjärnblomma, skogsbingel, häslebrodd, större häxört och långsvingel. Andelen grova lövträd (bok, ek, lind, björk, avenbok, lönn och rönn) är hög och det finns partvis gott om död ved. Hassel är mycket vanligt förekommande.

Sumpskogarna, framförallt bestående av yngre till medelåldersbjörk, men även al och ask, är vidsträckta. Dessa områden utgör lämplig häckningsbiotop för Höörs kommunfågel, mindre hackspett. Asksjukan har slagit till hårt i området och andelen drabbade träd är hög, dock finns det fortfarande fullt friska askar kvar.

I området, som delvis tidigare utsatts för intensiv dikning finns en svagt välvd mosse, av kontinentaltyp kvar. Träd (glasbjörk med stammar som påminner om att man skulle vara i fjällen) och gran har etablerat sig på mossen. Andelen kvarvarande mossar av kontinentaltyp är mycket få, varför en restaurering bör ske.

Skogsstyrelsen har i området utpekat sju stycken nyckelbiotoper om totalt 2,5 hektar med grova ädellövträd varav vissa spärrgreniga.

Skogsstyrelsen har även utpekat 11 stycken sumpskogsobjekt i området. Sex av dessa objekt (16 hektar) är klassade som naturvärdesklass 2, fem av objekten (11 hektar) är klassade som naturvärde 3.

Naturreseptatet ingår i ett större område som är utpekat som värdefull tätortsnära natur, Ringsjöområdet.

2.3.1 Geovetenskapliga bevarandevärden

Värdena består främst av en mosse av kontinental typ.

2.3.2 Biologiska bevarandevärden

De biologiska bevarandevärdena utgörs framförallt av värdena knutna till:

- De solitära ekarna.
- Strandskogen och ädellövs skogen med mycket hög artdiversitet, med bl.a. grov bok, ek, lönn och lind och fläckvis gott om lågor och annan död ved.
- Mossen av kontinentaltyp.
- Sumpskogarna, som på sikt kommer att kunna utvecklas till en intressant miljö.

2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Boplatser från stenåldern-bronsåldern-järnåldern har påträffats i området, den största av dessa på Möllebacken och nere vid fuktängen. I skogskanten vid Möllebacken har även en hållristning (älvkvarn, 6 cm diameter och 2 cm djup på ett granitblock, blocket ligger uppalat på ett tiotal mindre stenar, vilka har utgjort en stenoffa utmed gamla vägen till Lillö) från stenåldern-bronsåldern påträffats.

De solitära ekarna vittnar om markanvändningen på Bosjökloster århundraden tillbaka. I direkt anslutning till naturreseptatet och riksväg 23 finns en byggnadsminnesförklarad väderkvarn, vilken dock flyttades till platsen på 1960-talet.

2.3.4 Intressen för friluftslivet

Området är utpekat i kommunens översiktsplan som ett område för friluftsliv och turism.

Utsikten ifrån backen med den byggnadsminnesförklarade väderkvarnen, tillgängligheten till Ringsjön, vandrings- och rekreationsmöjligheterna, ridmöjligheterna, närheten till det mycket populära utflyktsmålet och byggnadsminnesförklarade Bosjökloster.

3 Planerad markanvändning och skötsel

3.1 Övergripande bevarandemål

Bevara och utveckla de solitära ekarna,
Bevara och utveckla ädellövskogen och sumpskogen,
Bevara och utveckla den kontinentala mossen,
Bevara och utveckla högörsängen,
Bevara och utveckla de entomologiska värdena inom området,
Bevara och utveckla fågellivet, framförallt för mindre hackspett, i området,

3.2 Generella åtgärder

Naturvårdsgallringar, avverkning av granplanteringar, restaurering av mossen, slätter och odling. Upphängning av fågelholkar och uppförande av rovfågelplattform.

3.3 Skötselområden

Naturreseptatet består av 8 stycken skötselområden.

- Skötselområde Solitära ekar
- Skötselområde NS ädellövskog
- Skötselområde NS sumpskog
- Skötselområde Mosse
- Skötselområde Fuktäng
- Skötselområde Högörsäng
- Skötselområde Sjö
- Skötselområde Odlingsmark

4 Mål och åtgärder för skötselområden

4.1 Skötselområde Solitära ekar, cirka 7,8 hektar

4.1.1 Beskrivning

Solitära ekar av olika ålder och nedbrytningsfaser.

4.1.2 Bevarandemål

Grova solitära ekar som är lämpliga för bl.a. läderbagge.

4.1.3 Skötselåtgärder

Frihuggning av befintliga ekar. Avverkade träd ska dras ihop i högar och ligga kvar inom skötselområdet. Högarna får ej läggas upp mot de solitära ekarna. Tillse att det hela tiden sker en nyrekrytering med potentiella nya grova ekar. Plantering av ek bör ske i södra delen av Möllebacken. Om grova ekar utanför naturreseptatet blir föremål för nedtagning

ska dessa få utläggas i naturreservatet. Dessa ekar bör främst läggas i kanten av den odlade marken.

4.1.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

De rödlistade arterna knutna till grova solitära ekar kommer att kunna fortleva i området.

4.2 Skötselområde NS-ädellövskog, cirka 23,8 hektar

4.2.1 Beskrivning

Ädellövskog, de äldsta partierna är upp mot en 160 år gamla. Stort inslag av mycket grova träd och död ved.

4.2.2 Bevarandemål

Ädellövskog, bestående av olikåldiga ädellövträd och andra lövträd, buskar och typiska fältskiktsarter som bl.a. skogsbingel. Mängden död och döende ved bör vara stor. År 2015 bör död ved utgöra minst 40 m³/ha och år 2020 bör den vara cirka 60 m³/ha. Målet bör år 2030 vara cirka 80-100 m³/ha.

Invasiva träd- och buskarter, ex sykomorlönns och snöbär ska ej förekomma inom området.

4.2.3 Skötselåtgärder

Naturvårdsgallringar kring befintliga grova lövträd och träd som är lämpliga att ersätta dessa när så befinns lämpligt. Gallringen kan ske genom nedtagning eller ringbarkning. Avverkningar bör ske årligen i syfte att kontinuerligt skapa ny död ved.

Stock och stamdelar ska ligga kvar som död ved i skogen, om stora mängder ris (under 12 cm) uppkommer, får hälften cirka (50%) av detta flisas och användas som stigmaterial alternativt saluföras. Skötselåtgärderna bör, med hänsyn till flora och fauna, utföras under månaderna september – mars. Om grova ädellövträd blir föremål för nedtagning utanför naturreservatet ska dessa få utläggas i naturreservatet. Dessa ädellövträd bör främst läggas ut i området öster om vägen till Högörstängen. Upphängning av 10 holkar för skogsduva. Om invasiva träd- och buskarter förekommer ska dessa plockas bort.

4.2.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Området kommer att bibehålla och utveckla en ädellövskog med olikåldriga träd och arter. Med hänsyn till de vedlevande insekterna inom naturreservatet och i dess omgivning är det viktigt att mängden död och döende ved är stor.

4.3 Skötselområde NS-sumpskog, cirka 71,8 hektar

4.3.1 Beskrivning

Sumpskog av framförallt yngre till medelålders björk, al och ask. Stora delar av asken är angripen av askskottssjukan. Delar av björkbestånden utgörs av "miljonbjörkar" som är likåldriga. Inom ett mindre område förekommer gråal, vars ursprung är okänt. Många gråalar har dock dött och de utgör goda naturvårdselement i dagsläget, med gott om gnaghål och spår (bohål och födosök) efter hackspett. Det finns ett visst uppslag av ung gråal, detta uppslag bör hållas under uppsikt. Om framtida invasiva tendenser visar sig så

bör gråalen ringbarkas i sin helhet. Det råder en akut brist på död ved i området som helhet.

4.3.2 Bevarandemål

Olikåldrig sumpskog med björk och al på de fattigare markerna med stillastående grundvatten och med ask (om den överlever) och hägg på de rikare markerna med rörligt grundvatten. Mängden död och döende ved bör vara stor. Då mindre hackspett är beroende av död klen ved. År 2015 bör död ved utgöra minst 20 m³/ha och år 2020 bör den vara cirka 40 m³/ha. Målet bör år 2030 vara cirka 60-80 m³/ha.

4.3.3 Skötselåtgärder

Naturvårdsgallringar för att skapa flerskiktade sumpskogar och öka mängden död ved. Gallringen bör ske årligen i syfte att kontinuerligt skapa ny död ved. Gallringen kan ske genom nedtagning eller ringbarkning. Avverkade träd ska ligga kvar. Avverkade granar får flisas eller saluföras. Inom ”miljonbjörksområden” får, om inga körsador uppkommer, merparten cirka (75%) av de gallrade likåldriga unga björkarna flisas och användas som stigmaterial, alternativt saluföras. Skötselåtgärderna bör, med hänsyn till flora och fauna, utföras under månaderna september – mars.

4.3.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Området kommer att bibehålla och utveckla en sammanhängande sumpskog. Mindre hackspett kommer att gynnas.

4.4 Skötselområde Mosse, cirka 6,1 hektar

4.4.1 Beskrivning

Svagt välvd mosse av kontinentaltyp med spår av tidigare torvtäkt. Mossen är bevuxen med odon, senvuxna björkar och gran. I fältskikten finns rosling och vitag. Vid besök i juli år 2009 konstaterades det att fjärilsfaunan åtminstone hyste fyra olika större fjärilsarter. Innan restaureringsdelen med igenläggning av diken, bör en hydrologisk undersökning utföras, så att det inte uppkommer någon konflikt med riksväg 23.

4.4.2 Bevarandemål

Cirka 2 hektar öppen mosse, cirka 7 hektar delvis igenvuxen mosse med kringliggande randskog. Senvuxna knotiga björkar ska prioriteras att sparas framför raka mer snabbvuxna björkar.

4.4.3 Skötselåtgärder

Hydrologisk undersökning för att lägga igen diken.

Avverkning av träd på mosseplanet. Markskador får ej få uppkomma. Avverkningen bör därför ske manuellt och virket vinschas alternativt tas ut när marken bär för lättare fordon eller eldas på plats på fat lämpade för ändamålet. Uttagna lövträdsstammar ska utläggas inom skötselområde NS sumpskog. Om stora mängder ris (under 12 cm) uppkommer får merparten cirka (75%) av detta flisas och nyttjas som stigmaterial alternativt saluföras. Resterande mängd ska utläggas inom skötselområde NS sumpskog. Avverkning av

uppkommen gran får flisas eller saluföras. NS-gallring i randskogen för att reducera antalet björkar och gynna odon och fåltskiksfloran. Skötselåtgärderna bör, med hänsyn till flora och fauna, utföras under månaderna september – mars.

4.4.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Restaurerad mosse av kontinentaltyp. Bibehållen och utökad livsmiljö för arterna som är knutna till mossen.

4.5 Skötselområde Fuktäng alternativt Våtmark, cirka 8,1 hektar

4.5.1 Beskrivning

Området har tidigare troligen nyttjats som slåttermark. Under 1900-talet betades området med nötkreatur. I slutet av 1990-talet upphörde betet och dräneringspumpen stängdes av. Idag håller området på att växa igen med en högrötsflora, vass och kavedun och troligen snart med al och björk. I kanten mot sumpskogen växer ett större bestånd (50 gånger 10 meter) med ängsmyskgräs (växer ganska sällsynt på fuktig näringsrik mark). Möjligheterna att anlägga en våtmark bör utredas. Hänsyn ska då tas till ängsmyskgräset. Utredningen bör åtminstone omfatta möjlighet att ta in vatten från östra ringsjön, låta det passera våtmarken och rinna ut i västra ringsjön. Eventuella risker kopplade till riksväg 23 och närbelägna bostadsfastigheters källare ska belysas. I områdets norra del anlades en mindre våtmark på 1990-talet.

4.5.2 Bevarandemål

Fuktäng med en högrötsflora, området kan få övergå till våtmark.

4.5.3 Skötselåtgärder

I dagsläget: Slåtter bör ske vart 3-5 år i syfte att motverka igenväxning med sly och att reducera mängden näringsämnen, så även runt befintlig våtmark. Avslaget material ska ihopsamlas och nyttjas inom lantbruksrörelsen. Cirka 5 kubikmeter ska läggas på torr solig plats uppmot jordbruksmarken i syfte att skapa en kompost för bl.a. snokar.

Vid anläggande av våtmark: de flacka stränderna bör årligen putsas för att hålla vegetationen nere och gynna fågellivet. Ett fågeltorn bör anläggas. Ett visst uppslag av salix i kanterna och i norra delen tillåts.

4.5.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

En extensivt hävdad fuktäng, med inslag av salix, kommer att gynna blommande växter och pollinerare. Snokar kommer förhoppningsvis kunna reproducera sig i komposten. Vid våtmark kommer det att ske en bättre rening av Ringsjön, möjligen kommer gädda kunna leka på de översvämmande ängarna, fågellivet kommer att gynnas och rekreationsvärdet för området kommer att höjas.

4.6 Skötselområde Sjö, cirka 106,6 hektar

4.6.1 Beskrivning

Vattenområde i västra Ringjön. Fiske bedrivs yrkesmässigt i området. Särskilt på höstarna är området mycket uppskattat för födosök av rastande fåglar. Flera EU-prioriterade arter uppehåller sig i sjön, däribland fiskgjuse och fisktärna.

4.6.2 Bevarandemål

Vattenområde som nyttjas för födosökande och häckande fåglar. Beträdnadsförbud på Hägerholmen under fåglarnas häckningstid 1 april till 15 augusti och 100 meter från boplattform för fiskgjuse.

4.6.3 Skötselåtgärder

Områden där utplantering av vattenväxter kan få ske när sjön är så pass frisk och om sådant projekt skulle bli aktuellt. Anläggande av boplattform för fiskgjuse minst 100 meter ut från stranden. Boplattformens skyddsområde får ej inkräkta på vattenleden mellan Ringsjöarna. Anläggandet ska ske i samråd med de yrkesfiskare som har fiskerätt inom området.

4.6.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

En snabbare återhämtning av västra Ringsjön. Underlättande av framtida häckning av fiskgjuse i området.

4.7 Skötselområde Högörtsäng, cirka 0,1 hektar

4.7.1 Beskrivning

Glänta i skogen som nyttjats för upplag. En mycket rikblommande högörtsflora. Området är viktigt för bl.a. fjärilar.

4.7.2 Bevarandemål

Öppen glänta med högört vegetation.

4.7.3 Skötselåtgärder

Avverkning av buskar och träd som kommer upp. Bortforsling av synligt sentida bråte.

4.7.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

De arter som lever i en skogsmiljö men som är beroende av nektar kommer att gynnas. Besökare kommer troligen att uppskatta mängden fjärilar.

4.7 Skötselområde Odlingsmark, cirka 13,2 hektar

4.7.1 Beskrivning

Odlad mark kring väderkvarnen utmed riksväg 23. På odlingsmarken finns klippta stigar för att öka tillgängligheten i området. Planer finns att iordningsställa en turistportal för Höörs kommun inom området.

4.7.2 Bevarandemål

Öppen odlad mark, med klippta stigar. Mark ska kunna tas i anspråk för framtida turistportal med information och parkeringsmöjligheter. På Möllebackens södra del bör plantering av nya ekar ske i syfte att skapa nya grova ekar. Hänsyn ska tas till landskapsbilden.

4.7.3 Skötselåtgärder

Plöjning, sådd, skörd. Klippning av stig.

4.7.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Området fortsätts hållas öppet och generera intäkter. Ur kulturmiljösynpunkt är det viktigt att visa på den öppna markens koppling till väderkvarnen, även om den sistnämnda är ditflyttad i modern tid.

5 Friluftsliv och turism

5.1 Allmän inledning

Naturreservatets läge gör det mycket intressant för framtida friluftsliv, såväl ur turism synpunkt som för närrekreation. Vattenområdet i naturreservatets södra del, utanför Gamla Bo, nyttjas sommartid för bad.

5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning skall utföras enligt anvisningar från Naturvårdsverket.

5.3 Information

Vägskylt till naturreservatet sätts upp vid Bojöklosterinfarten (Ö407201, N6193855) och vid parkeringen utmed riksväg 23 (Ö407681, N6195212). Skyld sätts upp i samråd med Ringsjö församling att Kyrkogårdens parkering, toaletter etc är till för kyrkogårdsbesökare och kyrkovaktmästare. Informationsskyltar om naturreservatet sätts upp år 2010 vid infarten från kyrkogården (Ö407128, N6193977), vid parkeringen utmed riksväg 23 (Ö407681, N6195212) och vid Väderkvarnen (Ö406766, N6193746). Skyltarna bör förses med text på svenska, tyska och engelska. Två tydliga landstigningsförbudsskyltar sätts upp på Hägerholmen år 2011. Skyltarna underhålls vid behov.

5.4 Parkeringar

Två parkeringsområden bedöms behövas för det långsträckta området. Dels bör befintlig parkering utmed riksväg 23 utökas, inåt i naturreservatet med plats för 2-3 bilar dels bör plats för 2 bilar iordningsställas vid elcentralen (vid infarten från kyrkogården).

5.5 Vandrings- och ridleder

Vandrings- och ridleder bör iordningsställas för att tillgängliggöra området. Den exakta detaljgränsningen överläts åt förvaltaren. Vid planering av den exakta sträckningen bör kontakt tas med fastighetsägarna till Bosjökloster 1:755 och Bosjökloster 1:740. Ett mindre område i strandskogen bör upplåtas för tältning och en grillplats.

5.6 Renhållning och sanitära anordningar

Behov av sanitära anordningar och soptunnor bedöms öka allt eftersom området görs mer tillgängligt. Soptunna bör framförallt finnas vid parkeringsplatsen innanför kyrkogården. Därutöver får sanitära anläggningar och soptunnor uppsättas allteftersom förvaltaren finner behov därför. Vid uppförande av sanitära anordningar ska dessa vara tillgänglighetsanpassade i mån av övrig infrastruktur. Om en turistportal uppförs ska den göras helt tillgänglighetsanpassad.

6 Konsekvenser av klimatförändringarna

Nederbördsmängderna tros öka höst och vintertid vilket kommer att sätta press på Ringsjön, beroende på hur detta hanteras kan det få olika konsekvenser. Ett ökat vattenstånd kan få till följd att delar av den värdefulla strandskogen översvämmas permanent och dör. Sumpskogen kommer troligen också i en större utsträckning vara vattenrik höst-vintertid med stor björkdöd som följd, det är dock osäkert om al kommer att ta över, då minskad nederbörd sommartid kan göra området för torrt för al. Ädellövskogen spås ökad tillväxt, volymmässigt, men risken för sjukdomar och sommartorka ökar med träddöd som följd. Risken att invasiva arter kommer in i området och slår ut den inhemska floran och fauna ökar med ett varmare klimat.

7 Jakt

Föreskrifterna gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagsstiftningens bestämmelser.

8 Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för området.

9 Dokumentation och uppföljning

9.1 Uppföljning av skötsel mål

Vart 10:e år:

Översyn av gränsmarkeringen.

Uppföljning av utvecklingen av ädellövskogen och sumpskogen och kända förekommande rödlistade arter knutna till dessa biotoper.

Tillse att det inte förekommer invasiva träd- och buskarter inom naturreservatet.

Vart 5:e år:

Uppföljning av utvecklingen av de solitära ekarna och kända förekommande rödlistade arter knutna till dessa.

Uppskattnings av mängden död ved i antal m³/ha.

Uppföljning av utvecklingen av mossen (när den restaurerats).

Tillse att uppförda boplattformar för rovfågelbo/holkar uppfyller sitt syfte.

Tillse att upphängda skogsduveholkar uppfyller sitt syfte.

En gång per år:

Att skyltarna är hela och rena samt aktuella.

Efter det att ledssystemet iordningsställts: Tillse att uppsatta stigmarkeringar och ridleder uppfyller sitt syfte.

Tömma grillstaden på kol.

Tillse att tältplatsen uppfyller sitt syfte.

En gång under månaderna (april – september) och varannan månad (oktober-mars), eller efter behov / lagstiftning:

Tömning av soptunnor och avstädning av parkeringsplatserna.

9.2 Dokumentation av skötselåtgärder

Uppsättning och underhåll av gränsmarkering och skyltar.

Frihuggning av ek.

Nyplantering av ek.

Förändringar i vattenregimen för mossen

Vidtagna NS-skogsbruksåtgärder.

Utförd slätter.

Uppsättning och tillsyn av holkar och boplattform

Iordningsställande och underhåll av tält- och grillplats.

Anläggande och underhåll av vandrings- och ridled.

9.3 Uppföljning av kostnader

Förvaltaren ansvarar för detta.

10 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer för hävden.

De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

11 Kostnader och finansiering

11.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

11.2 Finansiering av förvaltningen

Staten ansvarar för (ev. bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan,
- utmärkning och underhåll av naturreservatets gränsutmärkning,
- tillverkning och underhåll av informationsskyltar (3 stycken) och landstigningsförbudsskyltar (2 stycken),

- tillsyn av naturreservatet,
- hydrologisk utredning för mossen,

Förvaltaren ansvarar för (ev. bekostar):

- NS skogsbruk i området,
- frihuggning av ek,
- nyplantering av ek,
- dämning av diken,
- borttagande av eventuella invasiva arter,
- övervakning av framförallt trädbeståndens utveckling i området,
- anläggande av boplattform för fiskgjuse,
- tillverkande och uppsättande samt underhåll av minst 10 stycken holkar för skogsduva,
- övervakning av häckningsframgången av fiskgjuse,
- slåtter i våtmarken,
- iordningsställande av tält och grillplats,
- anläggande och underhåll av vandrings- och ridled,
- uppföljning av skötselåtgärder och hur dessa medverkat till att gynna de rödlistade arterna.

Kommunen ansvarar för (ev. bekostar):

- Soptömning och avstädning av parkeringsplatserna.

Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.

12 Källor

12.1 Kartor

Geometrisk avmätning från år 1700

Skånska Rekognosceringskartan 1812, originalet finns på Krigsarkivet

Generalstabskartan 1865

Häradsekonomiska kartan 1910-15

Flygfoto från 1947

Ortofoto från 2007

Hemsidan för Bosjökloster, slott och trädgårdar. www.bosjokloster.se

12.2 Muntliga kontakter

Stefan Olsson, Region Skåne

Eva Tronarp, Region Skåne

Niels Dreyer, arrendator och närboende

Thord Bonde, närboende

Bilaga 1

Skötselområden

• Skötselområde Solitära ekar	=	Röda punkter
• Skötselområde NS ädellövskog	=	Gröna punkter
• Skötselområde NS sumpskog	=	Bruna punkter
• Skötselområde Mosse	=	Brunt område
• Skötselområde Fuktäng alt våtmark	=	Vitt område
• Skötselområde Högörtäng	=	Lila område
• Skötselområde Sjö	=	Blått område
• Skötselområde Odlingmark	=	Gult område

Bilaga 2

Anläggningar

 = Parkering (vid kyrkogården och vid riksväg 23)

 = Informationsskylt om naturreservatet

 = Busshållplats

Brun punktad linje – ungefärlig dragning för framtida vandrings- och ridled.

Naturreseptatet Västra Bosjöklosterhalvön i Höörs kommun består av ädellöv- och sumpskog samt en mosse av kontinental typ. Utveckling av det rörliga friluftslivet har stor potential i området.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreseptat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reseptatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller även information om friluftsliv och turism, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske